

Q&A heropening scholen

Algemeen

Is er ondersteuning bij de heropening van de scholen in het voortgezet onderwijs?

Het kabinet heeft aangekondigd dat als het virus onder controle blijft, scholen voor voortgezet onderwijs vanaf 1 juni (in de praktijk 2 juni vanwege Tweede Pinksterdag) weer fysiek onderwijs voor alle leerlingen gaan opstarten. De sociale partners hebben in afstemming met het RIVM een protocol 'Opstart voortgezet onderwijs' opgesteld dat kan helpen bij het organiseren van het onderwijs in een anderhalve-meter-werkelijkheid. In het protocol gaat het over verschillende aspecten waar scholen bij heropening mee te maken krijgen, zoals hygiënemaatregelen, inrichting en gebruik van gebouwen, lestijden en activiteiten, en woon- onderwijsverkeer. Het gaat voor een deel om verplichtingen die uit het kabinetsbesluit volgen, en voor een deel om adviezen aan scholen.

De Stichting Platforms VMBO en de Sectorraad Praktijkonderwijs zijn daarnaast servicedocumenten aan het ontwikkelen met meer informatie over respectievelijk het beroepsgerichte vmbo en het praktijkonderwijs. Deze documenten worden ontwikkeld op basis van het protocol 'opstart voortgezet onderwijs', en komen op bovengenoemde websites te staan.

Gaat het in het protocol van de sociale partners om verplichtingen die volgen uit het kabinetsbesluit of om adviezen?

Voor een deel gaat het in het protocol om verplichtingen die uit het kabinetsbesluit volgen en voor een deel om adviezen waar scholen zelf invulling aan kunnen geven. De verplichtingen waar scholen aan gehouden zijn, zijn in het protocol weergegeven in rood.

In het protocol 'opstart voortgezet onderwijs' staat: 'Scholen melden zich bij een ongewoon aantal gevallen met klachten. Dit geldt voor zowel leerlingen als personeelsleden.' Wat is de achtergrond van deze richtlijn?

Het is gebruikelijk dat scholen uitbraken van infectieziekten melden bij de GGD Gemeentelijke Gezondheidsdienst afdeling infectieziektebestrijding. In het kader van artikel 26 van de Wet publieke gezondheid meldt de schoolleider of locatiemanager het optreden van een ongewoon aantal gevallen van een ziekte van vermoedelijk infectieuze aard. Dit geldt ook voor (mogelijke) coronavirusinfecties. Er is momenteel nog geen duidelijkheid over de concrete invulling van 'een ongewoon aantal'.

Op de RIVM site staat: 'Scholen zijn tot 1 juni indien nodig wel open voor (school)examens.' Geldt dit ook voor voorexamenklassen?

Nee, dit geldt uitsluitend voor de examenklassen. Tot 1 juni (in de praktijk dus 2 juni in verband met Tweede Pinksterdag) zijn de scholen (eventueel) uitsluitend geopend voor het afnemen van schoolexamens bij examenleerlingen en voor de opvang van kwetsbare leerlingen en leerlingen met ouders met vitale beroepen. De overheid is bang dat het aantal besmettingen te snel zal stijgen als dit regime eerder wordt verruimd.

De definitie van 'kwetsbare groepen' vindt u [hier](#).

Is het toegestaan om leerlingen in de periode voor 1 juni op vrijwillige basis naar school te laten komen voor extra begeleiding?

Scholen mogen voor 1 juni uitsluitend [kwetsbare leerlingen](#) en leerlingen van ouders met vitale beroepen opvangen, evenals schoolexamens organiseren voor de eindexamenleerlingen.

De definitie van 'kwetsbare groepen' vindt u [hier](#).

In het protocol 'opstart voortgezet onderwijs' staat dat iedereen ouder dan 12 jaar 1,5 meter afstand van elkaar houdt. Betekent dit dat de afstand voor de (meeste) brugklassers niet geldt?

Nee, dat betekent het niet. Alle leerlingen en personeelsleden houden tussen elkaar en onderling 1,5m afstand. Het RIVM heeft in algemene richtlijnen gesproken over de leeftijdsgrens van 12 jaar. Daarbij is

geen rekening gehouden met het feit dat er ook leerlingen jonger dan 12 in het voortgezet onderwijs zitten.

Van de PO-scholen wordt verwacht dat er per dag maximaal de helft van de kinderen op enig moment in het gebouw mogen zijn. Is dit soort kaders er ook voor het voortgezet onderwijs?

Met het afstandscriterium van 1,5 meter is de inschatting dat ongeveer een kwart tot één derde van de leerlingen tegelijkertijd in het schoolgebouw mag zijn. Dit hangt af van de grootte van het schoolgebouw. Een dubbele U-opstelling in het klaslokaal (waarbij optimaal gebruik wordt gemaakt van de aanwezige wanden) lijkt in veel gevallen de meeste ruimte te bieden.

Mag je als school al eerder dan 1 juni iets doen met bewegingsonderwijs in de buitenlucht, met inachtneming van RIVM richtlijnen?

Nee, dat mag niet. De scholen zijn tot 1 juni (in de praktijk 2 juni in verband met Tweede Pinksterdag) uitsluitend geopend voor het afnemen van schoolexamens bij examenleerlingen en voor de opvang van kwetsbare leerlingen en leerlingen met ouders met vitale beroepen. Het KVLO werkt op dit moment aan een protocol Bewegingsonderwijs voor het voortgezet onderwijs en verwacht dit op te kunnen leveren nadat het kabinet nieuwe maatregelen heeft afgekondigd voor het onderwijs. Dit zal na 20 mei zijn.

Komen er ondersteunende fondsen voor aanschaf webcams, headsets, licenties etc., nu de situatie van hybride onderwijs langer zal blijven duren?

SIVON verzorgt in deze crisis ondersteuning bij de aanschaf van devices. Momenteel worden nog 11.000 devices ingekocht voor besturen die daarvoor een aanvraag hebben ingediend. Daarnaast stellen uitgeverijen gratis digitaal leermateriaal beschikbaar wanneer een leerling beschikking heeft over het folio leermateriaal van de desbetreffende methode. Onlangs hebben de uitgeverijen bekend gemaakt deze actie tot in ieder geval de zomervakantie te verlengen. Wanneer meer bekend is over maatregelen na de zomervakantie, kunnen we met uitgeverijen in gesprek gaan over het oprekken van deze actie. Tot slot hebben SIVON en Kennisnet een verkenning gedaan naar de aanschaf van hard- en software om lessen te kunnen livestreamen. Deze producten kunnen via de ICT-leverancier van de school worden aangeschaft. De lage prijs van het benodigde materiaal maakt een gezamenlijk inkooptraject via SIVON overbodig. Lees hier meer over de benodigdheden voor livestreaming van lessen.

In het protocol staat dat leerlingen het gebruik van het OV mijden. Wat als leerlingen geen alternatief hebben?

Zo'n 12% van de leerlingen in het voortgezet onderwijs maakt gebruik van het openbaar vervoer. Leerlingen wordt nadrukkelijk verzocht om geen gebruik te maken van het openbaar vervoer. Het is van belang om de druk op de publieke ruimte en het ov in het bijzonder, zoveel mogelijk te beperken.

Een deel van de leerlingen kan nu – alsnog – op de fiets naar school. Daarnaast kunnen ouders/verzorgers hun kinderen brengen en halen. Voor de leerlingen waarvoor beide opties niet mogelijk zijn, zal voor leerlingen die buiten een straal van 8 kilometer van school een nader alternatief wordt nog uitgewerkt. Binnen die 8 kilometer moet er een andere oplossing worden gevonden indien een leerling geen ander alternatief heeft dan het OV. In dat geval kan het mogelijk zijn om een individuele leerling – buiten de spits – met het OV naar school te laten reizen.

Waar kan ik meer informatie vinden over het streamen van lessen?

Het streamen van een les hoeft technisch niet zo ingewikkeld te zijn als u over de juiste hulpmiddelen beschikt. Meer informatie vindt u hier.

Waarom lees ik niets terug over het VSO?

Voor het VSO wordt door de PO-Raad in samenwerking met Lecso een apart protocol ontwikkeld, wat is gebaseerd op het protocol voor het voortgezet onderwijs. Deze wordt zo spoedig mogelijk gepubliceerd.

Geldt het protocol ook voor private scholen voor voortgezet onderwijs?

Het protocol is van toepassing op het gehele voortgezet onderwijs, ongeacht of dat publiek of privaat gefinancierd is. Het NRTO – de Nederlandse Raad voor Training en Opleiding - is geraadpleegd bij de totstandkoming van dit protocol.

Moeten alle leerlingen in gelijke mate naar school?

Alle scholen gaan open voor alle leerlingen. Dat is het uitgangspunt. Dat betekent dat scholen ervoor moeten zorgen dat alle leerlingen voor een deel van de tijd weer naar school gaan. Binnen dat regime is het wel mogelijk dat sommige leerlingen meer aanwezig zijn op school dan andere leerlingen.

Moet mijn airco of luchtverversingssysteem uit?

Nee, het RIVM geeft aan dat er geen bewijs is dat deze schadelijke effecten kunnen hebben. Deze kunnen dus worden gebruikt.

Hoe ga ik om met de (gemeenschappelijke) medezeggenschapsraad?

De WMS kent verschillende advies- en instemmingsrechten toe aan de (G)MR. Omdat het omgooien van de organisatie van de school in deze periode zo ingrijpend is, is ervoor gekozen om geen opsomming te geven van de precieze rechten in dezen. Afgesproken is dat schoolleiding/bestuur en (G)MR constructief met elkaar overleggen om tot goede afspraken en organisatie te komen.

Is er een sectorbrede richtlijn over schoonmaak in de schoolgebouwen?

Er is geen sectorbrede richtlijn, protocol o.i.d. voor schoonmaak in de schoolgebouwen. Er bestaat ook geen kwaliteitskeurmerk voor de schoonmaak in schoolgebouwen. Het RIVM geeft wel richtlijnen, kijk voor meer informatie [op deze website](#).

Wordt er nagedacht over de inrichting van het onderwijs, opgedane ervaringen, lessons learned, in het nieuwe schooljaar en op de langere termijn?

Ja, op meerdere manieren. De website [lesopafstand.nl](#) zal zo lang dat nodig is het punt zijn van waaruit alle informatie voor PO en VO omtrent onderwijs op afstand en in de situatie van anderhalve meter wordt ontsloten. Ook bekijken we actief welke internationale lessen we kunnen betrekken bij onze eigen informatiebronnen en proberen we in samenspraak met Voortgezet Leren ook op dit gebied goede praktijkvoorbeelden te delen met de sector.

Er is een werkgroep geformeerd die adviezen zal geven rond onderzoek dat gedaan gaat worden door verschillende partijen in Nederland over het veranderde onderwijs sinds maart en wat we daar uit kunnen leren. Waar nodig zullen wij actief aanhaken of zelf onderzoek (laten) initiëren.

Ook heeft de VO-raad samen met het SLO gespreksvragen ontwikkeld aan de hand waarvan schoolleiders en/of teamleiders (online) in gesprek kunnen met hun team over de geleerde lessen, om van daaruit de opgedane kennis en vaardigheden te borgen.

PERSONEEL

Hoe vul ik als werkgever mijn arbo-verantwoordelijkheid in?

1. Vanuit de **Arbowet** heeft het schoolbestuur de plicht – voor zover dat redelijkerwijs kan worden gevergd – het werk zo te organiseren dat daarvan geen nadelige invloed uitgaat op de veiligheid en de gezondheid van de werknemer.
2. Bij de keuze van de genomen maatregelen schrijft de Arbowet tevens voor dat deze zijn gebaseerd op de ‘stand van de wetenschap en professionele dienstverlening’. Voor wat betreft de Corona-maatregelen vertegenwoordigt het **RIVM** deze stand der wetenschap. Het RIVM stelt de richtlijnen op over de omstandigheden waaronder het veilig is om te (gaan) werken.

3. Het is vervolgens aan **het schoolbestuur** om – samen met de pmr - de richtlijnen van het RIVM te concretiseren naar de specifieke schoolsituatie. Dit kunnen zowel inrichting-technische alsook organisatorische maatregelen betreffen.
4. **Werknemers** hebben de plicht om de aanwijzingen van het schoolbestuur over veilig en gezond werken in de school op te volgen. Daarvoor geeft het schoolbestuur aan de werknemers voorlichting over de maatregelen die zij tegen de besmettingsrisico's hebben getroffen en instructies over de wijze waarop zij de RIVM-richtlijnen moeten naleven. Het schoolbestuur ziet vervolgens toe op het naleven van de instructies.

Wordt al het onderwijs(ondersteunend)personeel vanaf 2 juni geacht weer naar school te komen?

Onderwijs is een van de vitale sectoren in onze samenleving. Onderwijspersoneel dat gezond is, is in principe beschikbaar voor het verzorgen van het onderwijs op de school. Niet al het personeel, maar wel het personeel dat op locatie nodig is om het onderwijs op school vorm te geven (zoals leraren, maar ook klassenassistenten, conciërges of receptiemedewerkers), komt weer op school. Verder geldt het volgende:

- a. Onderwijspersoneel dat behoort tot medische risicogroepen krijgen het advies om niet deel te nemen aan het onderwijsproces op locatie (dit is de keuze van de medewerker in overleg met de werkgever). Over de invulling van het werken op afstand voert de werknemer overleg met de werkgever.
- b. Onderwijspersoneel met gezinsleden/huisgenoten die behoren tot medische risicogroepen krijgen het advies om niet deel te nemen aan het onderwijsproces op locatie (dit is de keuze van de medewerker in overleg met de werkgever). Over de invulling van het werken op afstand voert de werknemer overleg met de werkgever.

Een personeelslid dat niet tot de risicogroep behoort of gezinsleden/huisgenoten heeft die behoren tot de medische risicogroepen (en dus in principe op locatie werkt) maar zich wel ernstig zorgen maakt, gaat hierover in gesprek met zijn werkgever. In dat gesprek wordt beoordeeld of en hoe tot afspraken gekomen kan worden over de precieze invulling van de werkzaamheden. Medische informatie van de werknemer hoeft niet gedeeld te worden met de werkgever of collega's. De bedrijfsarts kan hierbij worden betrokken.

Wij maken ons zorgen over het feit dat onze medewerkers vanaf 2 juni niet op school kunnen werken omdat ze zitten met kinderen die maar halve dagen naar school kunnen en kinderopvang die onvoldoende capaciteit heeft om in voldoende opvang te voorzien.

Op het moment dat een werknemer mogelijk niet (op school) kan werken in verband met de privésituatie moeten school en werknemer hier afspraken over maken. In principe geldt de regel dat het onderwijs een vitaal beroep is en dat leraren, mits gezond, gevraagd mag worden om op school te werken. Als leraren opvangproblemen hebben omdat zij kinderen hebben in schoolgaande leeftijd moeten zij en hun werkgever hierover afspraken maken.

Kan onderwijsondersteunend personeel (OOP) worden verplicht om te werken op school?

Iedereen in Nederland is gevraagd om, waar mogelijk, thuis te werken. Indien het onderwijsproces van de school ook ondersteund kan worden vanuit huis is het logisch om als medewerker thuis te werken. Onderwijsondersteunend personeel dat gezond is en niet tot een risicogroep behoort kan, als het noodzakelijk is voor het onderwijsproces, wel verzocht worden om op een schoollocatie te werken.

Kan onderwijspersoneel getest worden als er aanleiding is?

Er is voor het voortgezet onderwijs nog geen vastgesteld testbeleid. Daarover wordt later meer bekend.

Waarom lees ik in dit protocol niets over het gebruik van mondkapjes?

Over het gebruik van mondkapjes is nog geen uitsluitsel gegeven door het kabinet. Om die reden is daarover niets opgenomen in dit protocol.

PRAKTIJKONDERWIJS EN BEROEPSGERICHTE VAKKEN

Praktijklessen van praktijkonderwijs en beroepsgerichte vakken kunnen moeilijk worden uitgevoerd in het 1,5 meter afstand-regime. Hoe gaan we hier als school mee om?

Voor het praktijkonderwijs en beroepsgerichte vakken worden theorie- en praktijkvakken gegeven.

- Voor de uitvoering van de theorievakken en lessen gelden dezelfde voorzorgsmaatregelen zoals deze worden voorgesteld binnen de richtlijnen voor veiligheid en hygiëne van het RIVM, en als zodanig opgesteld in het protocol 'opstart voortgezet onderwijs'.
- Voor de praktijklessen zullen per school op maat afspraken worden gemaakt. Een aantal vakken kan niet gegeven worden op het moment dat er 1,5 meter afstand tussen leerlingen onderling, en tussen leerling en volwassene geldt.
- Daarnaast worden door de Stichting Platforms VMBO en de Sectorraad Praktijkonderwijs servicedocumenten ontwikkeld, op basis van dit protocol, met meer informatie, tips en voorbeelden over respectievelijk het beroepsgerichte vmbo en het praktijkonderwijs.

Kunnen stages van leerlingen vanaf 2 juni weer doorgaan?

Dit kan, mits het stagebedrijf in kwestie open is, zij de richtlijnen van het RIVM (in het kader van hun verantwoordelijkheid) toepassen en de stagiair in kwestie zonder gebruik van OV de stagelocatie kan bereiken.